

QUÆSTIO MEDICA,*
 QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS;
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis quartâ mensis Januarii,
anno Domini M. DCC. LXXVI.

M. CLAUDIO-FRANCISCO DUCHANOV,

Doctore Medico, Præside.

An in curandis affectibus, qui puerperarum suppressis prioribus Lochiis superveniunt,
sola Antiphlogistica?

I.

NATURAM masculorum benignam matrem, sævam verò foeminarum novercam, non immeritò dictam olim fuisse accepimus: his etenim ingenii vim corporisque robur largiri non tantum amavit, sed eos etiam sedula, quantum potuit, immunes à morbis præstare studuit; illas ità comparavit è contrario ut imbecillem debili in corpore animum gererent, atque easdem innumeris ferè voluit morbis obnoxias; multas enim varia, quæ sobolescent mala à menstruis purgationibus pravè se habentibus, quot & quanta gravidarum, parturientium aut puerperarum capiti imminet accidentia! Compertum observationibus volunt tertiam ferè mulierum partem horum sævitia de medio tolli; verum nulla, ut frequentiora, sic & atrociora sunt illis quæ priorum lochiorum suppressioni natales debent.

Quæ post partum per muliebria fiunt evacuationes, illæ Lochia audiunt; & duplicis præsertim sunt generis: aliæ enim statim à partu fluere incipiunt & rubræ sive sanguineæ appellari solent, quòd reipsâ earum materies nil aliud sit præter ipsummet sanguinem modò pauciori, modò copiosiori lymphâ dilutum; aliæ dicuntur albæ ratione coloris quem referunt, aut secundariæ ex eo quòd prioribus succedant. Ad perfectam autem uteri restitutionem etsi conferant ambæ; majoris tamen momenti priores esse posterioribus meritò dixeris:

* Auctore M. Antonio PETIT.

his carere absque imminente vitæ periculo nulli puerperarum licet; plures verò videas non ità rarò quibus posteriorum usurâ frui non conceditur, quæ tamen vitam imò & sanitatem servant incolumen.

Cùm semel ab uteri parte intimâ soluta fuit placenta atque foràs pulsæ sunt secundinæ, maxima vis sanguinis puri atque facilè concrefcentis erumpit; hæc fundunt hiantia vasculorum ostia, quorum cum placentæ vasis antea inosculatorum ope utriusque partis mutuum instituebatur commercium; sensim autem sine sensu manantis copia cruoris minuitur, atque ille solutus magis apparet, ac tandem lymphæ rarioribus onustæ pupureis particulis atque idèò dilutè admodum rubefcenti locum facit: cujus mutationis in causâ est prompta & expedita post infantis & secundinarum expulsionem uteri contractio, quâ tubulorum stringuntur oscula sitque ut rubris, crassioribus nempe moleculis denegetur aditus, liber concedatur lymphaticis, quas subtiliores esse in confesso est apud omnes: prout verò plus minuscve temporis in suâ contractione absolvendâ insunt uterinæ fibræ, prima citius cessant Lochia, longiusvè protrahuntur: hinc in quibusdam accidit puerperis ut elapsis post partum non ità multis horis terminum accipiant illa, quæ in aliis ad tertium usque diem & ultrâ producuntur; igitur versus tertii huiusce diei finem nova solet oriri rerum series, eaque supervenit febris, quæ à lacte in motum actò nomen sibi fecit: dum autem illa viget multoque lacte cum doloris sensu non exiguo tument mammæ, cessat ut plurimum omnis per genitalia humorum effluxus, rarò in illis rediturus sæminis, quæ dulcissimo naturæ obsequentes imperio, piam venerundæ nutriendo infanti operam navare non dubitant; sed qui fermè semper tritum relegit iter, ac de novo muliebria inundat in istis, quibus æs triplex circa pectus, & quæ bonorum indignatione dignæ, vile, proh pudor! & indecorum sibi fingunt, quem senu exceperunt suo atque per novem menses foverunt, hunc sin lucem emissum proprio lacte nutrire; quod barbaræ gentes excogitare erubescerent, quod ipsæmet exhorrescerent feræ, hoc sibi vitio verti posse non autumat quidem mulier ad bonos humanioresque mores aliundè composita; verùm seriùs oculivse pœnas ab illâ repetere satagit natura atque mille morbis suam ulciscitur injuriam, à quibus immunes victuras nutrices esse statuit. Re quidem verâ duobus à partu primis diebus fors cunctas manet eadem: sangutneam etenim omnes experiuntur evacuationem, & illa casu multiplici potest in omnibus supprimi, quod ut accidit semel, morbi nascuntur atrocissimi, quorum ad curationem tritum maxime nocere Aristolochicorum usum, solanique methodum antiphlogisticam esse adhibendam ultrò consitebitur ille, qui morbos omnes ab his prioribus suppressis lochiis oriundos, verè inflammatorios esse cognoscet.

I I.

VARIA porrò accidentia, quibus præbet natales priorum lochiorum suppressio, inflammationis adeò naturam redolent, ejusque speciem ità dilucidè exprimunt, ut mirari subeat Medicos plerosque hanc prætermisisse totoque in eo fuisse sicut intempestivo calidorum usu desideratam revocarent evacuationem; nullus etenim, nisi in rebus medicis planè hospes, nescit excrementitios humores suis in conceptaculis præter naturam retentos inflammationem nunquam non concitare: sic, mammarum ductibus hærente lacte, tument extrâ modum illæ, rubent, acuto dolore afficiuntur, ac nonnunquam in suppurationem abeunt: sic, Hepatitidem sæpè sæpiùs producit impedita quâvis de causâ bilis excretio: sic Nephritidi solemne est originem ducere ab urinâ in secretorii renum canalibus impeditâ. Quid plurâ? Nisi prohiberet instituti operis ratio rem innumeris comprobare exemplis facillimum foret. Nunc verò si cætero-

rum humorum congestio inflammationem sæpe sæpius excitare valet; quid, cedo, ex ipsiusmet excernendi sanguinis coacervatione eveniet? Nonne, cum à recto defleat tramite, huic creando morbo aptus magis patius est sanguis quam alii corporis nostri liquores? Nonne in praxi quotidie observare datur menstruas mulierum purgationes, si subito cohibeantur, phlogosim in uterum inducere. At quod inuere tantum valent allegata rationum momenta, illud idem suadet caularum morbi dilucidatio; illæ namque omnes suam, exerunt actionem vel spasmi fibris conciliando, vel humores densando hæcque mirabiles efficiendo, vel tandem utrumque simul producendo: porro talia præstare inflammationi ansam præbere est. Has autem inter causas, primas tenent vehementia animi pathemata, ut subitaneus terror, dolorve acutus, aut exultans præter modum lætitia, aliæve id genus, quibus singulis patet spirituum inordinatos excitari motus, universum gravi succussione agi nervorum systema & cunctis proinde fibris nimiam induci tensionem, erethismum concitari, hinc ergo fieri ut toto in corpore vasa spasmodicè contringantur, excernendis humoribus ponantur obices, atque ideo suo in tramite retardentur illi, denum sistantur omnino, congerantur, tubulorum tunicas distendant, tumorem efforment, dolorem accersant, calorem concitent, verbo inflammationem producant. Eadem efficit etiam calor immodicus quocumque modo excitetur in corpore; atque eò citius certiusque hunc edit ille effectum, quòd, cum in fibrillas agit, eisque morbosam impertitur tensionem, humores simul densat ac proinde congestioni aptiores reddit, quatenus scilicet subtiliores eorum, à quibus pendet fluiditas, consumit & dissipat particulas. Modo non multum ab simili vim exercent suam adstringentia cum, (ut suus post partum ventri mammisque servetur honos) incautè applicentur extis, imprudenterve intus suscipiuntur: non equidem avolare faciunt tenuem, quæ sanguis solvitur, lympham, sed hanc vi propriâ reddunt spissiorè eique consequenter moras neclunt. Denique quantum in sistendis mulierum mensibus purgationibus valet frigus, tantum illud in supprimendis lochiis posse quotidiana evincit experientia; at quid inflammationibus fuscitandis frigore potentius sic & expeditum magis? His forsitan non abs re videbitur addere; nos nonnunquam prima observavisse suppressa Lochia propter nimiam uteri compressionem, fortius nempe, post exclusum fœtum, perperam institutâ deligatione abdomine restricto; quisnam autem in viscere multo sanguine turgido sit hujus compressionis effectus, liquidò, ni fallor, constat eas omnes gignendæ inflammationi idoneas esse quàm maximè. Nec est quòd obijcias post partum adhuc de causâ uteri evacuationes non nunquam fieri, nimia scilicet alio in loco scilicet excretionè, ut immoderato, v. g. alvi fluxu. At velim animadvertas raro admodum causam hanc in prioribus sistendis lochiis, frequenter verò in secundariis supprimendis locum obtinere. Perpendendum insuper sensum sine sensu, non autem brevi temporis intervallo & quasi subito illam agere; quo fit ut plerumque lochiorum vices gerat superveniens excretio. Sicque nullus nascitur morbus, aut si quis datur, non ille in cohibito uterino fluxu, sed in excretionè de novo accidente ponitur.

III.

ET SI ad dignoscendum tutòque determinandum morbi genium ea sufficere possint videantur, quæ nos hucusque docuit caularum ejusdem sedula exploratio, ne tamen ullus deinceps dubitandi subeat locus, illa confirmare juvat attentâ accidentium, quibus morbus stipatur, contemplatione; itaque cum puerperam in adit ille, id est, cum fluere prima desinunt Lochia, subitaneus ingruit horror, quem febris excipit acutissima, sævitiem exercitura suam, donec priusmodò redintegretur per muliebria cruentis effluxus; alterâve arte aut

naturâ cieatur evacuatio, quæ istum supplere valeat, dum autem febris istius igne ægrotans excandescit mulier, lumborum capitique immuni excrucietur dolore, dirâ torquetur siti, ac ingenti jactatur anxietate: huic sicca in cute deurens deprehenditur calor: huic scintillantes vividius micant oculi: huic atrè rubent genæ: interea si pulsum explores, hunc iusto frequentiore, durumque maxime invenies; his porro rerum in angustiis, præsentem nisi citò afferat opem ars salutaris, horrendis cum torminibus ventrem videas in gravissimum tumorem attolli, adeoque distenditur ille sæpius, ut nec medentis explorantem manum persentire, neque aliquandò stragulorum pondus sustinere quæat sine vehementi doloris exacerbatione; pauca eaque cruda tunc temporis stillat urina, aut excernitur nulla; diaphragmatis actionem cum lædatur tumefactus venter, inde fit ut parva, difficilisque sit respiratio: his tandem, procedente morbo, comites se præbent delirium, convulsio, cordis palpitatio, uteri suffocatio, & syncope, quibus mors prænuntiatur proxima; at quorsum hæc? Ut scilicet agnoscas quæ in medium adduximus, ea propria ac genuina vividæ inflammationis esse symptomata, illam præsentem arguere, atque rectè adeò exprimere, ut nulla dentur alia, quibus morbum hunc medicis dignoscere liceat; sic enim nascitur inflammationum genus omne, eo incedit gressu, nec tandem aliter terminum accipit, quàm cessat & definit succedens Lochiis suppressis abdominalis tumor; enimverò inflammationi finem imponit vel resolutio, vel suppuratio, vel gangræna; triplici quoque hoc modo laudatum morbum nunquam non terminari ab omni ævo observarunt Prædici: nostro autem in casu, sicut in cæteris affectibus inflammatoriis, naturam primâ laudabiliorique viâ se à malo liberaturam spondet febris aliorumque symptomatum successiva remissio; imminentem verò præfagiunt suppurationem, post breves dolosâque inducias, febris nec non doloris recrudescencia, cum vago atque fugaci horrore, &c. Gangrænam tandem serpere monent pulsus intermittens exilitas, fœtor oris, cadaverosa facies, lipothymia frequens, quorum præcepsit adventum subitanea ac sine causâ facta accidentium præcipueque doloris cessatio. Tot tantaque te movent rationum momenta assensumque rapiunt: quæris tamen num memoratis contrarium quid indicent secta demortuorum cadavera? Minimè gentium. Plurima cultro anatomico subicere contigit, in plerisque uterum vidimus subatro colore tinctum, humidum ac partim gangrænodeum, partim gravi inflammatione affectum: nec meliùs se habebant vicinæ partes: his ut habitus exterior idem, sic & similis affectio: in quibusdam, sed numero paucissimis, collectam circa uterum, infimâ in pelvi, aliqualem purulenti ichoris copiam deprehendimus, visceribus ut suprà phlogosi laborantibus: vitam denique primis à partu diebus ideò cum morte commutare mulieres, quòd ventris interiora corripit gangræna, evincit toties ab ipsâmet plebe notata corporum citissima corruptio, horrendaque putrefactio, quibus illa terræ oculis mandare cogimur.

IV.

SI quid in arte vult à tanquàm verum & inconcussum spectari potest, illud certè quod hucusque prosecuti sumus, morbos nempe à cohibitis prioribus Lochiis oriundos verè inflammatorios esse; undè colligendum necessariò venit sola in his curandis usurpanda esse Antiphlogistica. Nec enim ad sanandas inflammationes cæteras ab humorum excernendorum retentione ortas alia in usum vocant melioris notæ Prædici; & certè culpandus ille foret, qui Nephritidis, exempli causâ, curationem propinatis calidioribus Diureticis auspicaretur: ille nanque scopi m attingeret minimè: isti Inflammationem adauget atque novos urinæ expulsionem poneret obices, nedum præsentem tolleret: & ideò sanguinis missionibus reperitis, potu, balneis, laxantibus atque demulcentibus omnigenis hanc debellare omni ope atque operâ satagunt; apprimè gnari optimum

certissimumque in inflammationis remissione positum esse Diureticum ; in eadem quoque nostro in casu constitutum esse unicum tutissimumque medicamen Aristolochicum : itaque tota in eo incumbat medentis cura , ut vasis inductam tollat crispaturam , erethismum sedet , quibus peractis , brevi per laxataurorum vasculorum ostia spontè manabit cruor , conveniens redintegrabitur excretio , aut saltè morbus , à quo maximè imminet periculi , terminabitur ; age ergò , largèque manu sanguinem mittere ne dubites : id enim exinde non tantum percipies emolumenti , quòd enarrata præstare continget , sed quòd etiam redundantem , propter sublatam evacuationem , sanguinis copiam ac strages undique minantem , hâc ratione subducere valebis : potus sit interea copiosus , tenuis , atque demulcens ; frequentia , eaque minimè acria , injiciantur enemata ; emollientibus foveatur in firmus venter , foveantur & genitalia . . . At gravem de sanguinis missione potiùs è saphenâ quàm è brachio celebrandâ , moveri aiunt controversiam , quam quidem paucissimis dirimendam suscipimus : enimverò primis morbi temporibus sanguinem præstat è brachio fundere , atque ad phlebotomiam in inferioribus institutam tunc solummodò confugere licet , cum in brachio secta jam pluries fuerit vena : nam cum in abdomine desævit inflammatio , sanguinem ad inferiora derivare perindè foret ac irruenti morbo calcar admoveere . Numquid igitur antiphlogisticis ità per totum morbi decursum insilendum , ut ulla alterius generis locum obtinere nequeant medicamenta ? Absit ut ex dictis tale quid censeas deducendum ; cum etenim fracta semel fuerit morbi violentia , fuerint etiàm depleta ut decet , atque laxata vasa , tunc tardigrado sanguini morasque in utero neænti ut momentum adjiciatur , quo excitatus ille circuitum possit renovare , nil vetat , imò suadent ratio & faustus frequensque rerum usus : quin & felicissimo cum successu temperatum tunc temporis propinare emeticum non unâ vice mihi contigit.

V.

PONDERATIS ergò mox in medium prolatis rationum momentis , jam cognoscere potest unusquisque , quàm graviter hallucinentur illi , qui , posthabitis , quæ laudavimus , auxiliis , omne se tulisse punctum in tractandis suprâ enarratis affectibus sibi fingunt , cum plenâ manu elixiria , tincturas totamque Emmenagogorum farraginem propinarunt . O præjudicatis opinionibus obcæceti homines ! Qui non vident hanc , quam revocare student evacuationem , talibus magis impediri fortiusque cohiberi ; quândòquidem istis vires inflammationi adduntur ; enimverò remedium , rectius dicam , venenorum istorum vi fibrarum adeò spasmus intenditur , ut ulterioris distractionis impotentes illæ omninò tandem rumpantur , hincque eveniat , ut impete facto extrâ vasa prorumpant liquores , per cellularem contextum confusè rapiantur ac disseminentur , hîc loci coeant , brevi alteratiorem patiantur , putrescant ; vicina contagio afficiant , gangrænam tandem mortemque accersant ; dicam enim quòd res est ; ab hâc præposterè adhibitâ methodo repetenda potissimum veniunt numerosa adeò puerperarum funera : certè , ut in aliis benè multis casibus , sic in illis fatiùs multò ioret integram rem naturæ committere , quàm inconcinnâ agendi ratione illam à scopo divertere ; plurimas namque salvas incolumesque præstaret sèminas naturæ solius vis & actio , dum ad orci fauces trudit contrà ferè omnes malè institutus minimèque temperatus Pharmacorum usus . Non diffidentium tamen inausum adeò exitum non ità sæpè morbos , de quibus egimus , experturos , si soli ad opem ægotantibus puerperis ferendam advocassent Medici : illi namque artis idogmatum probè gnari , & genuinam morbi naturam assequi & ejus ferocitatem idoneis debellare remediis apprimè callent . nec optimos inter Collegas desunt , qui felicissimâ praxi eam stabiliunt medendi normam , quam legitimam invictis

probavimus argumentis: verum nostrâ potissimum in Galliâ, ubi ad ostentationem & pompam potius quàm ad usum civiumque obligationem sapientiores, quæ præsertim Medicinam spectant, leges conditas dices, ignavâ obstetricantium turbâ ab ægrotantium puerpuerarum cubiculis vel omnino arcentur Medici, vel postquàm in administrandis inanibus remediis, venenisve propinandis tempus trivit muliercularum garrula gens, auxiliatricem ut illi moribundis operam conferant accersuntur roganturque; non enim pharmaca quævis dare foli audent Chirurgi, Pharmacopolæ, Monachi, &c. Sed & obstetrices ipsæmet, quamvis litterulas à pueritiâ vix didicerint, nihilominus tamen gravidarum, parturientium atque puerperarum morbos curare, sui esse juris autumant, & tractandos reipsâ sibi assumunt per mortes experimenta facturæ; tantis medela malis non ab aliis fortè quàm ab ipsismet medicis spectanda venit; ità enim sunt homines comparati, ut apud illos nullus extiterit rerum abusus vel enormis quàm maxime, qui, cum longâ consecratus fuerit annorum serie, rationi apprimè consentire non videatur ac pro legitimâ agendi normâ tandem non habeatur; rem igitur restituerent nostrates Medici, si sibi proponerent imitandos Angliæ & Bataviæ Doctores, qui Ruifchii, Deventeri, Douglassii vestigia prementes, exercendæ obstetriciæ arti operam navare non erubescunt; quò plures etenim inter se diversi in arte quâlibet existunt ministri; eò deterius artem exerceri certissimum est. Imperatorum ducumque servi, pedissequi, commeatuum ductores, opifices, impedimenta exercitiis olim dicti fuere: ego verò obstetrices, herbarios, &c. Medicorum impedimenta dico, quibus ut illi, si sapiunt, cum bonis reipublicæ rebus, sese tandem liberent futurum spero & ex prælibatis concludo.

Ergò in curandis affectibus, qui puerperarum suppressis prioribus Lochiis superveniunt, sola Antiiphlogistica.

DOMINI DOCTORE DISPUTATURI.

M. Theobaldus NIZON.

M. Eduardus-Francis-Maria BOSQUILLON, Eques,
Professor Regius, & Societate
Medicâ Edimburgensi.

M. Petrus-Augustinus ADET.

M. Carolus-Ludovicus VARNIER.

M. Ludovicus-Carolus-Henricus MACQUART.

M. Jacobus BARBEU DUBOURG, Regiæ Scientiarum Academia Stokholmensis & Societatis Regiæ Monspeliensis Socius.

M. Jacobus Franciscus DEVILLIERS, antiquus Regis Exercituum Medicus ordinarius in Germaniâ, Regiæ Scholæ Veterinariæ Medicus.

M. Joannes-Francis-Jacobus ROUSSILLE DECHAMSERU.

M. Joannes-Jacobus MESSENCE.

Proponebat Parisiis JOANNES THAURAUX, Claromontensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1776. à sextâ ad meridiem.